

OPONENTNÍ POSUDEK

na diplomovou práci slečny Bc. Barbary Zedkové
ČVUT Praha, Fakulta Architektury
Atelier: Doc. Ing. arch. Radek Kolařík

DIPLOMOVÝ PROJEKT: SMÍCHOVSKÉ NÁBŘEŽÍ

Dříve, než představím své úvahy o projektu slečny Bc. Barbary Zedkové, bych vážené čtenářky a vážené čtenáře rád upozornil na několik aspektů, které hrají roli v mém přístupu k předložené diplomové práci.

Jednak je moje reflexe patrně ovlivněna tím, že nejsem zcela seznámen s aktuální situací rozvojové vize pro tuto část Prahy. Za druhé bych rád požádal o jistou míru tolerance k mým vyjadřovacím schopnostem. Dobře pociťuju značné mezery v mé češtině a zejména v urbanistické terminologii. Doufám ale, že jde především o obsah posudku. Na druhou stranu mi moje současná pozice – český původ, ale profesně a pedagogického 35 let působení v Belgii – umožňuje srovnávat úroveň prací studentů v obou našich zemích. V dnešním pedagogickém kontextu internacionalizace a harmonizace evropských a světových škol architektury je toto hledisko čím dál důležitější.

No a konečně, velmi si vážím toho, že mě slečna Zedková oslovila s prosbou o oponenturu svého projektu.

Vycházím z předpokladu, že při tvorbě diplomové práce student/studentka již zná požadavky elaborátu na akademické úrovni, to znamená, že diplomový projekt by měl obsahovat definici projektu, konkrétní předmět výzkumu, metodiku a konečně i reflexi vlastního návrhu. V úvodu by tedy měla být popsána problematika projektu a jeho ambice, zvolená metodika a proces návrhu a na závěr pak vlastní hodnocení dosaženého výsledku. Úmyslem těchto kroků je umožnit hodnotitelům srovnání mezi předem zvoleným cílem, postupem projektu a jeho skutečným závěrečným výsledkem.

Diplomový projekt:

Předložený diplomový projekt si klade za cíl formulovat vizi několika vzájemně propojených rovin urbanistického rozvoje dané části Smíchova. Vychází z návrhu celkové urbanistické koncepce, jejímiž motivy jsou jednak hybridní charakter celého prostorového kontextu a potřeba jeho organizace a formulování hlavních prostorových principů rozvoje, a jednak dynamika, která je už dnes aktuální v okolí nádraží Smíchov. V další části se projekt zabývá problematikou vltavských nábřeží v Praze. Nekoncentruje se však jen na aktuální diskusi o pražských náplavkách, ale v daleko širší poloze zkoumá možnosti urbanistických řešení zástavby a nábřeží, i jejich funkční programace. Autorka si jako laboratoř pro svůj výzkum zvolila lokalitu mezi Palackého mostem a severním hrotem Císařské louky (jedno ze dvou míst v Praze, kromě Kampy, kde se zachoval původní, neregulovaný přechod mezi původním, rostlým břehem a řekou). Ačkoli se jedná o konkrétní lokalitu, chápu tento diplomový projekt stejně tak v rovině abstraktnější, jako teoretický přístup k řešení podobných situací. Z tohoto pohledu není, myslím, podstatné, že autorka nerespektuje do detailu současnou situaci, totiž existenci několika objektů, které nejsou s představeným konceptem kompatibilní.

Urbanistické řešení:

Témata komplexní urbanistické studie jsou podle mého názoru inteligentně řešena strukturou klasické blokové zástavby, navazující a doplňující historickou část. Tímto krokem jakoby autorka tvořila silné a nekontroverzní zázemí pro radikální řešení přechodu k řece.

Studie nábřeží vychází z logického předpokladu, že vložení třetí struktury mezi dvě různá, velmi heterogenní prostředí, bude působit jako „zprostředkovatel“ mezi nimi oběma. Tato dvě prostředí vykazují dnes velmi nízkou prostorovou kvalitu a nefungují. Proto byla hledána prostorová koncepce, která by toto zprostředkování optimálně realizovala. Ta byla nalezena ve velmi radikálním a zřetelném prostorovém „gestu“ – jakousi městskou superstrukturou (budovou o délce několika set metrů), která je mezi oba prostory „vložená“. Tato v podstatě jednoduchá, ale o to sofistikovanější intervence je podle mého názoru velmi silnou, a přesto nadměrnou citlivou odpovědí. Je zároveň metaforou na mnoho podobných městských témat, jako je například „hradba“, historický fenomén „posledního domu a pak už nic“, i všechny úvahy a koncepty týkající se prostorových „přechodů“ v městském kontextu.

I když netvrdím, že byly autorčinou inspirací, přesto vidím v konceptu určité paralely s mentálními a prostorovými schémata jako je Koolhaasův Exodus dobrovolných vězňů nebo Pianovo Cité International ve francouzském Lyonu. I v těchto příkladech tvoří navrhované (případně realizované) intervence jakousi lineární clonu (interface), tedy styčnou rovinu mezi různými prostory, prostředími, charaktery a atmosférami.

Autorka vytváří de facto jakousi městskou „permeabilní membránu“ mezi historickou (nebo doplněnou) zástavbou starého Smíchova a nezastavěnými územími na břehu Vltavy. Na jednu stranu jasně definuje prostor řeky ucelenou stěnou města, na druhou stranu je v obou směrech „propustná“, vizuálně i fyzicky. No a konečně tato intervence vymezuje a zhodnocuje onen poslední relikv přirozeného vltavského nábřeží.

Budova samotná, nebo snad lineární komplex budov, je funkčně naprogramována tak, aby vytvořila nový atraktivní pól této městské části. V projektu je počítáno s bydlením jako dominantní funkcí pro horní podlaží, i když si zde dovedu představit takzvaný SOHO-koncept (Small Office-Home-Office, předem neurčený mix těchto funkcí, který zajistí celodenní režim oživení objektu). Jak poloha budovy ve struktuře Smíchova, tak i program jejího parteru v sobě slučuje funkce a aktivity z obou stran. I tím se objekt zbavuje pouhé formálnosti a stává se zhmotněním funkčních silových polí.

Co se týká samotného architektonického řešení budov(y), tak se zdržím komentáře. Snad jen poznámku k samotné expresi budovy. Mám pocit, že je správně komponována tak, aby vyjadřovala onu dualitu, které je sama nosičem: být současně radikálním prostorovým zlomem i citlivou reakcí na impulzy z okolí, které právě miji.

Podle mého názoru je předložený diplomní projekt zvládnut na velmi vysoké úrovni. Svým přístupem k dané problematice je obsahově velice zajímavý a formálně jasně strukturován. Obsahuje všechny prvky, potřebné k jeho pochopení i obhájení. I grafické pojetí projektu je na vysoké úrovni, a to jak svoji kompletností, tak i srozumitelností.

Výsledná práce je zajímavou kombinací racionálních a radikálních přístupů na straně jedné, a citlivé interpretace historických stop a identit jednotlivých městských prostorů na straně druhé. Ze syntézy obou vyplývá pak zajímavý koncept navrhované urbanistické intervence.

Jako podnět k další diskusi si dovoluji uvést několik poznámek a otázek (nejsou seřazeny podle důležitosti):

- Autorka vytváří silnou clonu (byť v parteru propustnou) mezi blokovou strukturou Smíchova a volným rekreačním prostorem vltavského břehu. Možná by stálo za to nechávat ještě zřetelněji pronikat některé funkce z jedné strany na stranu protější. Mám na mysli například prodloužit strukturu ulic (i když s jiným programem) až na vlastní břeh Vltavy a naopak některé rekreační funkce a jejich infrastrukturu přivést až do veřejného prostoru Hořejšího nábřeží.
- Na nábřeží jižně od Železničního mostu je situováno externí sportoviště. Mám obavu, zda konfrontace aktivního provozování této infrastruktury a bydlení bude bezkonfliktní. Navíc je fotbalové hřiště orientováno na odpolední, až podvečerní utkání (orientace sever-jih je optimální pro využití v odpoledních hodinách, kdy žádné z mužstev není oslňováno sluncem). V tom okamžiku by na západní straně hřiště měla být (byť i malá) tribuna. Leda, že nová budova tuto funkci převezme.
- Nemám představu o úrovni vybavení širšího okolí základními funkcemi, které jsou komplementární bydlení, ale možná by další výzkum ukázal, že by budova mohla v sobě integrovat i funkce s významem pro širší okolí.
- Možná by též stálo za úvahu, zda by budova neměla mít místo jedné podzemní parkovací úrovně například tři až čtyři, aby se částečně vyřešil parkovací tlak z okolních ulic a veřejných prostorů. V návrhu je řešeno zatím jen parkování vlastních obyvatel.
- Nemám osobně vůbec představu, jaké následky pro projekt by měly případné další povodně Vltavy.

Celkové hodnocení:

Na závěr bych rád poznamenal, že přes některé kritické otázky k projektu hodnotím tuto diplomovou práci jako velmi dobrou a zajímavou. Z projektu na mě vyzařuje přesvědčení, že autorka na něm pracovala s velkým entusiasmem a že považuje přemýšlení o urbanistickém navrhování v třidimensionálním městském prostoru za velké dobrodružství (což já také).

V projektu je obsahově i formálně zřetelná citlivost autorky nejen k daným tématům obecně, ale i k jejich aplikaci v této části Prahy.

Výsledek odpovídá předem formulovaným záměrům a zadání. Autorka svým projektem prokazuje, že si osvojila kompetence požadované pro úspěšné ukončení magisterského studia architektury.

Hodnocení předloženého diplomového projektu lze podle mého názoru shrnout jako velmi dobré. Podle našeho systému bych navrhoval 18/20, podle českého navrhují: výborně mínus.

Gent, 8.června 2014

Jiří Klokočka, ing.arch.akad.arch., docent, katedra urbanismu

LUCA Faculteit Architectuur, KU Leuven (B)

jiri.klokočka@kuleuven.be

Privé: Henri Lebeststraat 5/1, B-8790 Waregem